

Seat No. : _____

XU-106

April-2013

B.A. (Sem.-II)

Psychology : EC-II-112

(Psychology of Personal Adjustment)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે નંબર દર્શાવ્યો હોય તે જ નંબર ઉત્તરવહીના હાસિયામાં લખો.
(2) પ્રશ્નપત્રની જમણી બાજુ પ્રશ્નના માર્ક્સ દર્શાવેલ છે.

1. (અ) પ્રેરણા એટલે શું ? શારીરિક પ્રેરણાઓ સમજાવો. 7

અથવા

હતાશા સહનક્ષમતા એટલે શું ? તે કેવી રીતે વધારી શકાય ?

(બ) નોકરી કરતી સ્ત્રીઓની સમસ્યાઓ વર્ણવો. 7

અથવા

વ્યવસાય સંતોષ પર અસર કરતા ઘટકોની ચર્ચા કરો.

2. (અ) જીવનસાથીની પસંદગીને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો. 7

અથવા

કેટલાક લોકો શા માટે લગ્ન કરતા નથી ? ચર્ચા કરો.

(બ) વૃદ્ધાવસ્થા દરમિયાન થતાં શારીરિક ફેરફારો જણાવો. 7

અથવા

વૃદ્ધાવસ્થાની સમાયોજનની સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો.

3. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ચાર) 16

(1) પ્રેરણાનું સ્વરૂપ

(2) વ્યવસાય પસંદગીના તબક્કા

(3) પ્રેમ-પ્રત્યેના મનોવલણો

(4) મનોજાતિય સમાયોજન

(5) વૃદ્ધાવસ્થા દરમિયાન થતા મનોવૈજ્ઞાનિક પરિવર્તનો

(6) વૃદ્ધાવસ્થાની રચનાત્મક દૃષ્ટિથી વિચારણા

4. એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો :

12

- (1) શારીરિક પ્રેરણાઓ કઈ કઈ છે ?
- (2) વ્યવસાય કરતી પરણીત સ્ત્રીઓ પર થતી વિપરીત અસરો જણાવો.
- (3) ફોઈડે પ્રેમના કયા ત્રણ સ્વરૂપો આપ્યા છે ?
- (4) વૃદ્ધાવસ્થા કોને કહેવાય ?
- (5) હતાશા એટલે શું ?
- (6) અભિયોગ્યતાઓ એટલે શું ?

5. (અ) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો :

4

- (1) જીવનને ટકાવી રાખવા માટે કઈ પ્રેરણાઓ સંતોષવી અનિવાર્ય છે ?
(અ) અજ્ઞાત (બ) શારીરિક
(ક) મનોવૈજ્ઞાનિક (ડ) સામાજિક
- (2) વ્યવસાય પસંદગી પર નીચેનામાંથી કયું પરિબળ અસર કરે છે ?
(અ) જ્ઞાતિ (બ) ધર્મ
(ક) લગ્ન દરજ્જો (ડ) સામાજિક આર્થિક સ્થિતિ
- (3) “એકલતા પ્રેમની જરૂરીયાતનો મૂળભૂત આધાર છે” એમ કોણ માને છે ?
(અ) મે (બ) બેકર
(ક) ફોઈડે (ડ) વોટસન
- (4) વૃદ્ધોએ કેવું દૃષ્ટિબિંદુ કેળવવું જોઈએ ?
(અ) આર્થિક (બ) ધાર્મિક
(ક) સાંસ્કૃતિક (ડ) વૈજ્ઞાનિક

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

6

- (1) શારીરિક પ્રેરણાઓ કુદરતી અને _____ છે.
- (2) _____ સેફ્ટી વાલ્વ જેવું કામ કરે છે.
- (3) મીનેસોટા કારકુની કસોટી _____ કસોટી છે.
- (4) પ્રેમમાં _____ ભાવ રહેલો છે.
- (5) લગ્નજીવનના સુખમાં _____ સમાયોજન સાધવું પડે છે.
- (6) વૃદ્ધોએ _____ ના સમયનો સદ્પયોગ કરવો જોઈએ.

(ક) જોડકાં જોડો :

4

અ	બ
(1) શારીરિક પ્રેરણા	(i) વ્યક્તિત્વમાં ફેરફાર
(2) વ્યવસાય સંતોષનું પરિબળ	(ii) જાતીયવૃત્તિ
(3) જીવનસાથીની પસંદગી	(iii) કામની શરતો
(4) વૃદ્ધાવસ્થામાં માનસિક પરિવર્તન	(iv) વૈવાહિક વિજ્ઞાપનો

Seat No. : _____

XU-106

April-2013

B.A. (Sem.-II)

Psychology : EC-II-112

(Psychology of Personal Adjustment)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Write in the margin of the answer book only that question number as indicated in the question paper.
(2) Marks are indicated at the right side of the question paper.

1. (a) What is Motivation ? Explain Physical Motivations. 7

OR

What is depression-threshold ? How does one increase it ?

- (b) Describe the problems faced by working women. 7

OR

Discuss the factors affecting job-satisfaction.

2. (a) Explain the factors influencing the choice of a marital partner. 7

OR

Why do some people not marry ? Discuss.

- (b) Write a note on physical changes in old age. 7

OR

Discuss the problems of adjustment during old age.

3. Write notes on (any **four**) : 16

- (1) Nature of Motivation
- (2) Stages of Job-selection.
- (3) Attitudes towards Love
- (4) Psycho-sexual Adjustments
- (5) Psychosexual changes during old-age.
- (6) Constructive perspectives of old-age.

4. Answer in **one** or **two** sentences : 12
- (1) Name physical motivations.
 - (2) Write about adverse effects on married working women.
 - (3) Which are the three forms of Love given by Freud ?
 - (4) What is old-age ?
 - (5) What is depression ?
 - (6) What are aptitude ?
5. (a) Multiple Choice Questions : 4
- (1) Which motivation must be satisfied to sustain life ?

(a) unknown	(b) physical
(c) psychological	(d) social
 - (2) Which factor affects Job-selection ?

(a) Caste	(b) Religion
(c) Marital-status	(d) Socio-economic status
 - (3) Who believes that “solitude is the basis of our need for love” ?

(a) May	(b) Baker
(c) Freud	(d) Watson
 - (4) What perspective should the old cultivate ?

(a) Economic	(b) Religious
(c) Cultural	(d) Scientific
- (b) Fill in the blanks : 6
- (1) Physical motivation is natural and _____.
 - (2) _____ works like a safety-valve.
 - (3) Minnesota clerical test is a test of _____.
 - (4) Emotion of love contains _____.
 - (5) For the happiness of married life _____ adjustments is needed.
 - (6) The old should utilize _____ time.
- (c) Match the following : 4
A	B
(1) Physical Motivation	(i) change in personality
(2) Factor of job-satisfaction	(ii) sex instinct
(3) Choice of a mate	(iii) work conditions
(4) Mental changes in old age	(iv) advertisement about married life